

أجوبة الأسئلة الخطية
پاسخ به پرسش های دست نویس

بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين:

ولتتم الفائدة أضفنا لهذه الطبعة من الجواب المنير، أجوبة الأسئلة الخطية المرسله إلى السيد أحمد الحسن (ع)، ١٤٢٧ هـ . ق

والحمد لله رب العالمين

جهت بهره مندی هر چه بیش تر، در این جلد از کتاب پاسخ های روشنگر بخشی به نام پاسخ به پرسش های دست نویسی که به سید احمد الحسن ارسال شده است را اضافه نموده ایم. ١٤٢٧ هـ.ق.

پرسش ١٣٩: سخن خداوند متعال: «الرحمن، علم القرآن»

السؤال / ١٣٩: قال تعالى: (الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ * خَلَقَ الْإِنْسَانَ * عَلَّمَهُ الْبَيَانَ) [569].

كيف يكون (الرَّحْمَنُ) عَلَّمَ الْقُرْآنَ، والرسول محمد(ص) كشف له الحجاب، والحجاب هو القرآن، وهل الرحمن هو الذي خلق الإنسان؟ والإنسان كلمة عامّة أو خاصة؟ وإن كانت خاصة، فمن المقصود بهذا الخلق؟ وما هو البيان الذي علمه الرحمن للقرآن؟

خداوند متعال می فرماید: «الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ * خَلَقَ الْإِنْسَانَ * عَلَّمَهُ الْبَيَانَ» [570] (خدای رحمان * قرآن را تعلیم داد * انسان را بیافرید * به او گفتن آموخت).

چگونه «الرَّحْمَنُ» قرآن را یاد داد در حالی که برای رسول خدا حضرت محمد(ص) حجاب برداشته شد و حجاب همان قرآن است؟! آیا «الرَّحْمَنُ» کسی است که انسان را خلق نموده است؟ انسان کلمه‌ی عام است یا خاص؟ و اگر کلمه‌ی خاص است منظور از این «خلق شدن» چیست؟ و کدام «بیان» را «الرَّحْمَنُ» به قرآن آموخت؟

حمید ابو انور - نجف اشرف

الجواب: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ.

إقرأ معنى المحکم والمتشابه في المتشابهات: ج ۱ لتعلم أنّ المتشابه له معانٍ كثيرة ولكل معنى أكثر من مصداق في الخارج.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين.

معنی محکم و متشابه را در کتاب متشابهات جلد ۱ بخوان تا بدانی که متشابه معانی زیادی دارد و هر معنی دارای بیش از یک مصداق خارجی می باشد.

أما الآيات من سورة الرحمن: (الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ)، إعلم أنّ باب الذات الإلهية (الله) الذي يفاض منه على الخلق هو الرحمن الرحيم، بل والرحمن هو ظاهر الباب المواجه للخلق ومنه يفاض على الخلق، فالرحمن باب الله سبحانه وتعالى، والقرآن: محمد(ص)، فالقرآن وإن كان حجاب النور ولكن محمداً(ص) احتواه وتجلّى به، فأصبح القرآن ومحمد(ص) واحداً.

اما آیات سوره‌ی الرحمن «الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ»: دروازه‌ی ذات الهی (الله) که از طریق آن فیض بر خلق افاضه می گردد، «الرحمن الرحيم» است؛ رحمن، ظاهر دروازه است که با خلق مواجه می شود و از طریق آن بر خلق افاضه می گردد. پس رحمن،

دروازه‌ی الله سبحان و متعال است و قرآن، حضرت محمد(ص). اگرچه قرآن حجابِ نور است ولی حضرت محمد(ص) همه‌ی آن را احاطه کرد و آن را متجلی نمود؛ در نتیجه قرآن و محمد(ص) یکی شدند.

(خَلَقَ الْإِنْسَانَ) الْإِنْسَانِ عَلِي بن أَبِي طَالِب (ع)، فَالرَّحْمَنِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى خَلْقِ الْإِنْسَانِ (عَلِيًّا) مِنَ الْقُرْآنِ، فَعَلِي (ع) خُلِقَ مِنْ نُورِ مُحَمَّدٍ (ص).

«خَلَقَ الْإِنْسَانَ»: منظور از انسان، علی بن ابی طالب(ع) می‌باشد. پس رحمن سبحان و متعال، انسان (علی) را از قرآن خلق نمود؛ پس علی از نور محمد(ص) آفریده شده است.

(عَلَّمَهُ الْبَيَانَ)، وَالْبَيَانُ اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ الْقُرْآنِ، وَالْمُرَادُ مِنْهُ الْقُرْآنُ فِي مَرْتَبَةٍ أَدْنَى دُونَ مَرْتَبَةِ مُحَمَّدٍ (ص) وَمَقَامِهِ، فَالرَّحْمَنِ سُبْحَانَهُ عِلْمُ الْإِنْسَانِ (عَلِيًّا) الْبَيَانِ (الْقُرْآنِ) مِنَ الْقُرْآنِ (مُحَمَّدٍ). وَالْبَيَانُ هُوَ تَجَلِّي الْقُرْآنِ فِي مَرْتَبَةٍ أَدْنَى، فَالْبَيَانُ مِنَ الْقُرْآنِ بَلْ هُوَ الْقُرْآنُ ([571]).

السيد أحمد الحسن - وصي ورسول الإمام المهدي (ع)

«عَلَّمَهُ الْبَيَانَ»: بیان، اسمی از اسامی قرآن است و مراد از آن، قرآن در مرتبه و مقامی پایین‌تر از مرتبه و مقام حضرت محمد(ص) می‌باشد. پس رحمن سبحان، به انسان (علی) بیان (قرآن) را از قرآن (محمد) یاد داد. بیان، همان تجلی قرآن در مرتبه‌ای پایین‌تر است؛ پس بیان از قرآن، بلکه خود قرآن می‌باشد ([572]).

سید احمد الحسن - وصی و فرستاده‌ی امام مهدی(ع)

[569] - الرحمن: 1 - 4.

[570] - الرحمن: 1 تا 4.

[571] - عن الحسين بن خالد، عن أبي الحسن الرضا (ع)، قال: سألته عن قول الله عز وجل: «الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ»، فقال: إن الله عز وجل علم محمداً القرآن. قلت: «خَلَقَ الْإِنْسَانَ * عَلَّمَهُ الْبَيَانَ»، قال: ذلك علي بن أبي طالب أمير المؤمنين (ع)، علمه بيان كل شيء مما يحتاج إليه الناس) مختصر بصائر الدرجات - للحسن بن سليمان الحلبي: ص 57. ومن المعلوم أن محمداً وأهل بيته هم القرآن، كما قال الإمام علي (ع): (أنا القرآن الناطق) ينابيع المودة لذوي القربى للقندوزي: ج 1 ص 214.

فمحمداً (ص) هو القرآن، وهو مدينة العلم، وعلي (ع) بابه، وقد علمه الرسول (ص) كل علمه واستودعه عليه، كما في الحديث الآتي:

عن ابن عباس، قال: قال رسول الله (ص): (أتاني جبرئيل بدرانوك من الجنة فجلست عليه، فلما صرت بين يدي ربي كلمني وناجاني فما علمت شيئاً إلا علمته علياً، فهو باب مدينة علمي، ثم دعاه إليه فقال: يا علي سلمك سلمي وحرربك حربتي، وأنت العلم فيما بيني وبين أمتي بعدي) بحار الأنوار: ج 83 ص 149. فالله سبحانه علم محمداً القرآن حتى صار هو القرآن، وعلم علياً بمحمد (القرآن). (المعلق).

[572] - از حسين بن خالد نقل شده است که گفت: از ابو الحسن امام رضا (ع) در مورد اين سخن خداوند عزوجل «الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ» سوال کردم. فرمود: «خداوند عزوجل قرآن را به محمد آموخت». گفتم: «خَلَقَ الْإِنْسَانَ * عَلَّمَهُ الْبَيَانَ». فرمود: «همان علی بن ابی طالب امیرمؤمنان (ع) است که خداوند بیان همه چیز را هر آنچه مردم به آن احتیاج دارند به او آموخت». مختصر البصائر الدرجات - حسن بن سليمان حلی: ص 57.

آنچه مشخص است این است که حضرت محمد (ص) و اهل بیت او (ع)، قرآن هستند؛ همان گونه که امام علی (ع) فرمود: «أنا القرآن الناطق (من قران ناطق هستم)». ينابيع المودة لذوی القربى - قندوزی: ج 1 ص 214.

محمد (ص) قرآن و شهر علم است و علی (ع) دروازه آن. رسول خدا (ص) تمام علمش را به او آموخت و نزد او به ودیعه نهاد؛ همان طور که در حدیث بعد آمده است:

از ابن عباس روایت شده است: رسول الله (ص) فرمود: «جبرئیل (ع) فرشی از بهشت برایم آورد. بر آن نشستیم و چون نزد پروردگارم رسیدم با من سخن گفت و چیزی به من نیاموخت مگر آنکه آن را به علی آموختم؛ پس او دروازه شهر علم من است. سپس برای او دعا کرد و فرمود: ای علی، صلح تو، صلح من و جنگ تو، جنگ من است و تو پرچم بین من و امت من بعد از من می باشی». بحار الانوار: ج 83 ص 149.

پس خداوند سبحان، قرآن را به محمد (ص) آموخت تا او خود قرآن شد و علی را با محمد (قرآن) تعلیم داد.